

JANUSZ MALINOWSKI

ur. 1950; Warszawa

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, Berlin, PRL
Słowa kluczowe	Lubelski Lipiec, upadek komunizmu, mur berliński, Schabowski, Günter (1929-)

Do upadku komunizmu się przyczynił Gorbaczow, Rakowski i Jaruzelski

Po tym [19]80 roku, po tym Lipcu słynnym [19]80 roku, no Lublin miał pewne aspiracje, do takiego przewodzenia, do takiej awangardowości. Zresztą, no, Lublin się czuł ciągle niedoceniany, bo to mówi: „No przecież to u nas się to zaczęło, prawda? Gdańsk to już był nie jako skutek, dopiero finał, prawda? Ale tak naprawdę, to wszystko tutaj w Lublinie się zaczęło”. Mieszkańcy Świdnika mówili: „Gdzie tam u was! U nas, w Świdniku się to zaczęło, a nie u was, w Lublinie!”. Takie przepychanki, te lubelsko - świdnickie tak trwały cały czas, kto tu był motorem, kto tu był przyczyną, siłą sprawczą, prawda? Już nawet Gdańsk to w ogóle pomijano, no. No ale, kto o tym wie. Sytuacja jest taka trochę podobna jak z sytuacją w ogóle upadku tego systemu, no, nazwijmy go komunistycznym, chociaż on tam z komunizmem niewiele miał wspólnego. W Polsce jest taka świadomość, jest przekonanie, zresztą niedalekie myślę od materialnej prawdy, że to w Polsce się ten w ogóle upadek komunizmu zaczął, ale na świecie raczej się go kojarzy z upadkiem muru berlińskiego. No to jest też taki paradoks. Uważa się, że upadek muru berlińskiego był początkiem końca komunizmu, podczas gdy, no to już był jakiś kolejny skutek, przecież. Tak naprawdę, to właściwie, no, do upadku komunizmu się przyczynił Gorbaczow, Rakowski i Jaruzelski. Bo to są główni autorzy upadku światowego systemu komunistycznego, a nie żaden upadek muru berlińskiego. Zresztą nawet myślę, że tam tą sprawę się tylko tak kojarzy z grubsza, już nawet nikt nie pamięta chyba za bardzo na świecie, kto wtedy niby miał upadać w tym NRD. Kto był pierwszym sekretarzem, czy Honecker, czy Krenz, prawda? Czy ten ich sekretarz taki główny, ideolog Günter Schabowski, czy Szabowski – no, zależy, jak go wymawiać. Miał polskie nazwisko, więc po niemiecku ono by brzmiało Szabowski, no po polsku Schabowski, prawda? No ale w ogóle tych nazwisk chyba nikt na świecie nie pamięta, ale symbolem został taki upadek muru berlińskiego. Ale to był już jednak skutek.

Data i miejsce nagrania	2013-10-03
Rozmawiał/a	Marek Nawratowicz
Transkrypcja	Kamil Mączka
Redakcja	Marek Nawratowicz
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"